

דף ד.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מגילה וחנוכה פ"א ה"א

קריאת המגלה בזמנה מצות עשה מדברי סופרים. והדברים ידועים שהיא תקנת הנביאים. והכל חיבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים ועבדים משחררים. ומחנכין את הקטנים לקרותה. ואפלו כהנים בעבודתן מבטלין עבודתן ובאין לשמע מקרא מגלה. וכן מבטלים תלמוד תורה לשמע מקרא מגלה קל וחרמר לשאר מצות של תורה שכלן נדחין מפני מקרא מגלה. ואין לה דבר שנדחה מקרא מגלה מפניו חוץ ממת מצוה שאין לו קוברין שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא:

שו"ע או"ח סימן תרפז סעיף ב

ב. מבטלים תלמוד תורה^א לשמוע מקרא מגילה, וכל המצות כולם נדחים מפני מקרא מגילה, ורק מת מצוה שאין לו קוברין^ב דוחה מקרא מגילה, שהפוגע בו קוברו תחלה ואח"כ קורא.

הגה: כל זה ביש זמן לעשות שתיהן^ג אבל אם א"א לעשות שתיהן, אין שום

ג. אפי' ת"ת ששקולה כנגד כל המצות כולם, ואפי' ת"ת דרבים. מ"ב אות ז'.

ד. והרמ"א הוסיף כדי צורכו, והיינו שאין עשרה לומר קדיש וברכת אבלים, הש"ך ביו"ד סי' שס"א ס"ק ד'.

ו. וכתב המ"א בס"ק ד' דוקא כשהוא מוטל בבזיון בשדה אבל בעיר מגילה קודמת, וכ"כ הפר"ח. וכן דעת השו"ע וביאורי הגר"א, מ"מ גם בשאר מתים אם התחילו להוציאו אין מפסיקין אפי' א"א לקרוא אותה אח"כ. מ"ב אות ח'.

ז. וה"ה לענין מגילה ומילה אם יש שהות לעשות שתיהן מגילה קודם משום פירסומי ניסא, כ"כ הפר"ח והמ"א בס"ק ה'. ואם אין שהות מילה קודם דעיקרה בשמיני. כה"ח אות ט"ו.

ח. אם עומד בסוף היום ולפניו תפלת מנחה ומקרא מגילה, קריאת המגילה קודמת, בין

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מצוה מן התורה שנדחת מפני מקרא מגילה, ומה שמת מצוה קודם היינו באפשר לקוראה אח"כ.

עין משפט ב הרמב"ם הל' שקלים פ"א ה"ז

הכל חיבין לתן מחצית השקל כהנים לויים וישראלים וגרים ועבדים משחררים. אבל לא נשים ולא עבדים ולא קטנים. ואם נתנו מקבלין מהם. אבל הכותים שנתנו מחצית השקל אין מקבלין מהם. קטן שהתחיל אביו לתן עליו מחצית השקל שוב אינו פוסק אלא נותן עליו בכל שנה ושנה עד שיגדיל ויתן על עצמו:

עין משפט ג הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ח

אחד המעריך את היפה הבריא * ואחד המעריך את הפעור החולה. אפלו היה הנערך מכה שחין או סומא או גדם ויש בו כל מום נותן לפי שניו כמו שכתוב בתורה:

יש שהות לשתייהן בין אין שהות וכ"ש שתפלת מנחה אפשר בתשלומין. אם אדם הגיע לביכנו"ס בשחרית להתפלל ומצא הציבור שעומדים להתחיל מקרא מגילה ואם יקרא איתם יעבור זמן ק"ש ואם לא יקרא איתם יצטרך לקרוא מגילה ביחיד, ופי דעת האר"י בשער הכוונות יקרא ק"ש ויתפלל ואח"כ יקרא אפי' ביחיד את המגילה. כה"ח אות י"ח.

פ. כסף משנה: הכל חייבים ליתן מחצית השקל וכו' עד אין מקבלים מהם. משנה בפרק קמא דשקלים: ומ"ש שהכהנים חייבים. שם במשנה א"ר יהודה העיד בן בוכרי שכל כהן שהוא שוקל אינו חוטא. א"ל ריב"ז לא כי אלא שכל כהן שאינו שוקל חוטא: קטן שהתחיל אביו וכו'. גם זה משנה שם:

צ. כסף משנה: אחד המעריך את היפה הבריא וכו'. משנה ריש פרק ג' דערכין (דף י"ג). ומ"ש אפי' היה הנערך מוכה שחין, בריש ערכין:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ב ה"א

האומר עֶרְךָ יְדִי ק או עֶרְךָ עֵינֵי או רְגְלֵי עָלַי או שְׁאֹמֵר
 עֶרְךָ יָד זֶה או עֵינָיו עָלַי לא אָמַר כְּלוּם. עֶרְךָ לְבִי או כְּבִדִי
 עָלַי או עֶרְךָ לְבוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי או כְּבִדּוֹ עָלַי נוֹתֵן עֶרְךָ כָּלוּ.
 וְכֵן כָּל אֵיבָר שָׁאֵם יִנָּטֵל מִן הַחַי יְמוֹת אִם אָמַר עֶרְכוּ
 עָלַי נוֹתֵן עֶרְךָ כָּלוּ:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"א

הגּוֹסֵס אֵין לוֹ לא עֶרְךָ וְלֹא דָמִים י הוֹאִיל וְרַב הַגּוֹסְסִין
 לְמִיתָה הָרִי הוּא כְּמֵת. וְכֵן מִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ בְּבֵית דִּין שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל לְהַרְגוֹ עַל עֲבֵרָה שֶׁעָבַר וְהָעֵרִיכוּ אַחַר או
 שֶׁהָעֵרִיף עֲצָמוֹ או שְׁאֹמֵר דָּמֵי עָלַי או שְׁאֹמֵר אַחַר דָּמֵי
 זֶה עָלַי אֵינוֹ חַיֵּב כְּלוּם שֶׁזֶה כְּמֵת הוּא וְהֵמֵת אֵין לוֹ עֶרְךָ
 וְלֹא דָמִים. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (ויקרא כז-כט) 'כָּל חַרָם אֲשֶׁר
 יִחָרֵם מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה' כְּלוּמַר אֵין לוֹ פְּדִיוֹן אֶלָּא הָרִי
 הוּא כְּמֵת:

- ק. כסף משנה: האומר ערך ידי וכו'. משנה פרק רביעי דערכין (דף כ') ערך ידי וערך
 רגלי עלי לא אמר כלום ערך ראשי וערך כבדי עלי נותן ערך כולו זה הכלל דבר
 שהנשמה תלויה בו נותן ערך כולו:
 ר. כסף משנה: הגוסס אין לו ערך ולא דמים וכו'. משנה פרקא קמא דערכין (דף ו')
 הגוסס והיוצא ליהרג לא נידר ולא נערך ובגמ' בשלמא גוסס לא נידר דלא בר דמים
 הוא וכו' עד ולא כל האדם: וכן מי שנגמר וכו' ועל זה נאמר וכו':

עין משפט ו הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א הי"ט

הָאוֹמֵר עֲרָכִי עָלַי וְחָזַר וְאָמַר עֲרָכִי עָלַי שׁ וְכֵן אִם אָמַר
אֶפְלוּ כִּמָּה פְּעָמִים חָיַב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר שְׁנֵי
עֲרָכִי עָלַי נוֹתֵן שְׁנֵי עֲרָכִין. וְכֵן אִם אָמַר אַרְבָּעָה אֶפְלוּ
אֵלֶּף נוֹתֵן כַּמֶּנֶן שְׁנָדָר:

דף ד:

עין משפט א הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ב

אָמַר הָרִי עָלַי עֶרְךָ וְלֹא פִּירַשׁ עֶרְךָ מִי ת אֶלָּא עֶרְךָ סֵתָם
נוֹתֵן פְּחוֹת שְׁבַע עֲרָכִין שֶׁהוּא שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים:

עין משפט ב הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ה הי"ז

וְכֵן הָאוֹמֵר רֹאשׁ עֶבֶד זֶה אוֹ לֵב חֲמוֹר זֶה הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ
אוֹ שְׁאֹמֵר רֹאשֵׁי הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ אֵינוֹ חָיַב אֶלָּא בְּדָמֵי
רֹאשׁוֹ וְרוֹאֵין כִּמָּה יִשְׁוֶה אוֹתוֹ אֵיבָר אֵלוֹ הִיָּה נִמְכָּר
וַיָּבִיא בְּדָמָיו קָרְבָּן:

עין משפט ג הרמב"ם הל' מכירה פכ"ז ה"ח

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ רֹאשׁ עֶבֶד זֶה אוֹ רֹאשׁ חֲמוֹר זֶה אָנִי
מוֹכֵר לָךְ הָרִי זֶה מְכַר חֲצִיו. וְכֵן הֵדִין בְּכָל אֵיבָר
שֶׁהִנְשָׂמָה תְלוּיָהּ בּוֹ. אָמַר לוֹ יָד עֶבֶד זֶה אוֹ יָד חֲמוֹר זֶה

- ש. כסף משנה: האומר ערכי עלי וחזר ואמר ערכי עלי וכו', אמר שני ערכי עלי וכו'.
- בריש פרק ב' דערכין (דף ז'):
- ת. כסף משנה: אמר הרי עלי ערך ולא פירש ערך מי וכו'. בריש ערכין (דף ד):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אָנִי מוֹכֵר לְךָ מִשְׁמָנִין בִּינִיָּהֶם. וְכֵן הִדִּין בְּכָל אֵיבָר שְׂאֵיִן
הַנְּשָׂמָה תְּלוּיָהּ בּוֹ. אָמַר לוֹ רֹאשׁ פְּרָה זֶה אָנִי מוֹכֵר לְךָ
לֹא מִכָּר אֶלָּא הָרֹאשׁ בְּלִבָּד שְׂהָרִי רֹאשָׁה נִמְכָּרֶת תָּמִיד
בַּמְטַבְּחִים:

עין משפט ד הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"ה הי"ז
עיין לעיל עין משפט ב

עין משפט ה.ו. הרמב"ם הל' מכירה פכ"ז ה"ח
עיין לעיל עין משפט ג

שו"ע חו"מ סימן רב סעיף יב יג

יב. האומר לחבירו ראש עבד זה או ראש חמור זה אני מוכר לך הרי
זה מכר חציו, וכן הדין בכל אבר שהנשמה תלויה בו אמר ליה יד
עבד זה או יד חמור זה אני מוכר לך * משמנים ביניהם (פירוש לשון
שומא כלומר שישומו אותו אבר שמכר לאיזה מלאכה הוא ראוי ולפי
שוויו יטול) וכן הדין בכל אבר שאין הנשמה תלויה בו.

יג. אמר ליה ראש פרה אני מוכר לך, לא מכר אלא הראש בלבד, שהרי
ראשה נמכרת תמיד בבית המטבחים.

א. משמנים ביניהם. פירוש, רואין אותו אבר לאיזה מלאכה הוא עומד ולפי שוויו יטול, ועיין
דרישה [סעיף י"ב] שם ישבתי מה שמקשין על זה מהגמרא [ערכין ד' ע"ב].